

Pronssikäärme

Näytelmän muotoinen raamattusaarna.

Pääosassa käärme, Mooses ja Jeesus. Muissa rooleissa Adam ja Eeva, Aaron, Nikodemos

Alkunäytös

Kuuluu heinäsiirkojen sirtys ja yksittäisen linnun laulua. Hämärä on laskeutumassa. Pensaiden kätköissä on kaksi ihmistä. Kaksi alastonta ihmistä, mies ja nainen, peloissaan ja hämmentyneinä. Häpeissään. Eivät katso toisiaan, vaan tuijottavat vain alas maahan. Yhtäkkiä kuului ääni: 'Missä sinä olet?'

Mies nousee ylös ja vastaa: "Minä kuulin sinun askeleesi puutarhassa. Minua pelotti, koska olen alasti, ja siksi piilouduin." Herra Jumala kysyi: "Kuka sinulle kertoi, että olet alasti? Oletko syönyt siitä puusta, josta minä kielsin sinua syömästä?" Mies vastasi: "Nainen, jonka sinä annoit minulle kumppaniksi, antoi minulle sen puun hedelmän, ja minä söin." Silloin Herra Jumala sanoi naiselle: "Mitä oletkaan tehnyt!" Nainen vastasi: "Käärme minut petti, ja minä söin."

Tuossa hetkessä ja Jumalan puheessa oli paljon hämmentävää. Nainen jäi miettimään: mitä Jumala oikein tarkoittikaan kun hän sanoi käärmeelle: 'Minä panen vihan sinun ja naisen välille ja sinun sukusi ja hänen sukunsa välille. Ihminen on iskevä sinun pääsi murskaksi, ja sinä olet iskevä häntä kantapäähän.'

Ensimmäinen näytös

Israelilaiset olivat vaeltaneet Siinain erämaassa pitkään, lähes neljäkymmentä vuotta. Kansa oli ollut monia kertoja tyytymätön olosuhteisiin, ja uudestaan ja uudestaan Jumala oli osoittanut varjelevansa heitä. Toisaalta heidän uppiniskaisuutensa vuoksi Jumala myös koetteli heitä ja vaellus oli siksi pidentynyt paljon. Kansa ei kuitenkaan oppinut kokemastaan, vaan uudestaan ja uudestaan Mooses ja Aaron saivat kestää kansan hyökkäävää käytöstä. Kansan keskeltä huudettiin: 'Miksi te toitte Jumalan kansan tähän autiomaahan? Tänne me nyt kuolemme karjoinemme kaikkinemme! Miksi te toitte meidät Egyptistä tähän kurjaan paikkaan? Eihän täällä kasva viljaa eikä viikunoita, ei viiniköynnöksiä eikä granaattimenoita. Täällä ei ole edes vettä mitä juoda!'

Mooses ja Aaron menivät kansanjoukon luota pyhäkköteltan ovelle ja painoivat kasvonsa maahan. Silloin Herra sanoi Moosekselle: 'Ota sauva ja kutsu sitten veljesi Aaronin kanssa kaikki

israelilaiset koolle. Puhukaa kansan nähden kalliolle ja käskekää sen antaa vettä. Näin saat veden pulppuamaan kalliosta ja juotat sekä ihmiset että karjan.’

Niin tapahtui. Mooses puhui kallion juurella kansalle: ’Kuulkaa nyt, kapinoijat! Tästä kalliostako meidän muka pitäisi saada teille vettä?’ Mooses kohotti sauvan ja iski kahdesti kalliota, ja siitä alkoi juosta vettä, niin että kaikki israelilaiset ja heidän karjansa saivat juoda kyllikseen. Mutta Herra sanoi Moosekselle ja Aaronille: ’Te ette uskoneet minuun, ette pitäneet minua pyhänä israelilaisten edessä. Sen tähden te ette saa johtaa tätä kansaa siihen maahan, jonka minä sille annan.’

Mitä tapahtui? Miksi Jumala moitti Moosesta ja Aaronia? Miksi hän rankaisi heitä? No, he eivät totelleet Jumalaa, joka käski heidän puhua kalliolle. Mooseshan kopauttikin kalliota sauvalla ja otti ihmeen omiin nimiinsä. He eivät siis kuunnelleet Jumalaa ja luottaneet häneen. He eivät antaneet kunniaa Jumalalle, vaan ottivat sen itselleen. Vanha sanonta kävi toteen: ylpeys käy lankeemuksen edellä.

Toinen näytös

Israelin-kansa oli jo luvatus maan läheisyydessä, kun Aaron kuoli Horinvuorella. Pian sen jälkeen kanaanilainen kuningas joukkoineen hyökkäsi kansan kimppuun. Uhan edessä kansa rukoili ja sai Jumalan avulla voiton vihollisista. Kun sitten ei jatkettu suoraan kohti Kanaanin maata, vaan lähdettiin päinvastaiseen suuntaan, kansa kävi kärsimättömäksi ja alkoi taas puhua Jumalaa ja Moosesta vastaan: ’Miksi te toitte meidät pois Egyptistä tänne autiomaahan kuolemaan? Täällä ei ole leipää eikä vettä ja aina vain tätä samaa kurjaa ruokaa!’

Silloin Herra lähetti kansan kimppuun myrkkykäärmeitä, ja niiden puremiin kuoli suuri joukko israelilaisia. Kansa tuli Mooseksen luo sanomaan: ’Me teimme synnin, kun puhuimme Herraa ja sinua vastaan. Rukoile Herraa, että hän ottaisi nämä käärmeet pois meitä ahdistamasta.’ Mooses rukoili kansan puolesta, ja Herra sanoi Moosekselle: ’Tee käärmeen kuva ja pane se tangon päähän. Jokainen pureman saanut, joka katsoo siihen, jää eloon.’ Niin Mooses teki pronssista käärmeen ja pani sen tangon päähän, ja kaikki ne, joita käärmeet olivat purreet parantuivat, kun he katsoivat pronssikäärmettä.

Aadamin ja Eevan kuolemaksi kävi käärme, joka houkutteli syömään kiellettyä hedelmää vai olisiko nyt kuitenkin ollut niin päin, että Aadamin ja Eevan kuolemaksi kävi se, että he eivät kuunnelleet Jumalaa ja luottaneet hänen sanaansa. Siinä samassa asiassa myös Mooses teki virheen. Hän ei kuunnellut Jumalaa. Hän ei ollut kuuliainen.

Myrkkykäärmeiden tullessa ja surmatessa kansa tiesi tehneensä virheen. Se ei ollut kuunnellut ja luottanut Jumalaan. Vuosikymmenten kokemuksen myötä kansa tiesi pyytää anteeksiantoa. Jumala kuuli Mooseksen rukouksen, mutta ei kuitenkaan häätänyt pois myrkkykäärmeitä eikä parantanut pureman saaneita. Äkkiseltään ajateltuna se olisi ollut kaikkein yksinkertaisinta. Sen sijaan hän määräsi pystytettäväksi tolpan, johon ripustettiin pronssikäärme. Kaikki, jotka katsoivat sitä, parantuivat. Vuosisatoja myöhemminkin Israelin kansassa oli niitä, jotka uskoivat käärmeen parantavaan voimaan, mutta käärme ei kuitenkaan ketään parantanut. Se oli vain pronssista tehty käärme, ei mitään muuta. Käärmeen pureman saaneet ihmiset paransi kuuliaisuus Jumalaa kohtaan. He tekivät niin kuin Jumala oli käskenyt tehdä. Kun katse nostettiin ylös käärmeeseen, syntyi yhteys Jumalaan. Katseiden ylentäminen merkitsi sydänten ylentämistä Jumalan puoleen. Niin syntyi yhteys elävään Jumalaan, joka paransi voimallaan.

Viimeinen näytös

Pimeys on laskeutunut Jerusalemin ylle. Ikkunoista tuleva valo valaisee kapeita kujia. Varjoisilla kujilla liikkuu joku. Oveen koputetaan ja vieras livahtaa sisään. Hän on Nikodemos, juutalaisten neuvoston jäsen, joka tuli salaa Jeesuksen luo. Hän tiesi Jeesuksen parantavan Jumalan voimalla, hän ymmärsi, että Jeesus on Jumalan lähettämä opettaja ja nyt hän halusi kuulla lisää. Jeesus kuitenkin puhuu hänelle arvoituksellisesti. Nikodemos joutuu hämmennykseen, kun ei ymmärrä kuulemaansa. Hän yrittää saada selvyyttä ja kysyy uudestaan ymmärtääkseen Jeesuksen puhetta uudestisyntymisestä. 'Miten tämä kaikki on mahdollista?', hän kysyi. Jeesus vastasi ja viittasi myös menneeseen: 'Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaikkisen elämän.' Kirjanoppineena Nikodemos ymmärsi viittauksen vanhoihin kirjoituksiin. Pronssikäärmeen kautta hän ymmärsi Ihmisen Pojan merkityksen.

Kirkkoisä Johannes Khrysostomos toteaa, että katsoessaan käärmettä juutalaiset pakenivat ajallista kuolemaa. Ristiinnaulittuun Jeesukseen turvautuvat pakenevat sen sijaan ikuista kuolemaa. Silloin Mooseksen aikaan ylönostettuun pronssikäärmeeseen katsominen paransi käärmeiden puremat ja ristiinnaulittu Jeesus parantaa puolestaan näkymättömän käärmeen tekemät haavat. Käärmeeseen katsominen auttoi myrkkyä vastaan ja Jeesukseen katsominen auttaa synnin myrkkyä vastaan, synnin myrkkyä, joka tuottaa ikuisen kuoleman. Samaan asiaan viittaa myös kirkkoisä Afrahat persialainen kirjoittaessaan: 'Meitä varten Jeesus antoi ripustaa itsensä ristille, että me hänen puoleensa katsoen, pelastumme sen käärmeen puremasta, joka on paholainen.'

Katsoessamme sielumme silmin Jeesukseen meillä on elämä. Katsoessamme Häneen sielumme silmin meillä on häneen yhteys, joka parantaa haavat. Hänen läsnäolonsa vapauttaa meidät synnin, pahan ja kuoleman vallasta. Uskotko sen?